

Mgr. Radek Jilg

ADVOKÁT

č. ČAK 8751

Ladova 2044/3, 128 00 Praha 8

tel.: 224 242 771, e-mail: jilg@ak-jilg.cz

Ústavní soud ČR

Joštova 625/8

660 83 Brno 2

V Praze dne 10. 6. 2024

- Stěžovatel:** **Vladimír Kapal**
nar. 23. 3. 1949
trvale bytem Průhon 142/1, Brandýs n. Labem – Stará Boleslav
- Právně zastoupen:** **Mgr. Radek Jilg, advokát**
ev. č. ČAK 8751
se sídlem Ladova 2044/3, 128 00 Praha 2
- Účastník č. 2:** **Nejvyšší soud v Praze**
se sídlem nám. Hrdinů 1300, 140 00 Praha 4 - Nusle
- Účastník č. 2:** **Městský soud v Praze**
se sídlem Spálená 2, 112 16 Praha 2
- Účastník č. 3:** **Obvodní soud pro Prahu 7**
se sídlem Hybernská 1006/18, 110 00 Praha 1
- Vedlejší účastník č. 1:** **PhDr. Josef Skála, CSs.,** nar. 27. 5. 1952
trvale bytem Londýnská 537/16, Praha 2
- Vedlejší účastník č. 2:** **Ing. Juraj Václavík,** nar. 20. 3. 1960
trvale bytem Okr. Tř. Jára Cimrmana 480, Stará Huť
- Vedlejší účastník č. 3:** **Spolek Svobodné rádio,** IČO: 04639855
se sídlem V Zátíší 333, Braškov 273 51

Věc: **Ústavní stížnost proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2024, sp. zn. 8 Tdo 985/2023, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 7. 7. 2023, sp. zn. 44 To 150/2023, a rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 3. 3. 2023, sp. zn. 24 T 107/2022**

Datovou schránkou

Přílohy: plná moc a dále dle textu

I.
Řízení před soudem I. stupně

V trestní věci vedené pod sp. zn. 24 T 107/2022 vydal dne 3. 3. 2023 Obvodní soud pro Prahu 7 rozsudek, kterým mne uznal vinným

ad I.) z přečinu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku,

za což jsem byl odsouzen

podle § 405 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 8 měsíců. Podle § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 tr. zákoníku mi byl výkon trestu odložen na zkušební dobu 5 let.

Uvedeného přečinu jsem se měl dopustit tím, že dne 2. 7. 2020 v čase od 20:48 hodin jsem jako moderátor „diskuzního“ formátu Studia Beta Svobodného rádia provozovaného na internetové adrese www.svobodne-radio.com (též varianta se svobodne-radio.cz) již rovněž odsouzeným Spolkem Svobodné rádio, IČO: 04639855, vedl rozhovor s mnou pozvanými hosty, v tuto chvíli rovněž odsouzenými, prostřednictvím komunikačního programu Skype a veřejné internetové sítě. Tento rozhovor byl s vědomím nás všech živě vysílán a následně uveřejněn jako zvukový záznam o délce 1:46:35 jako trvale neomezeně dostupný na adrese Svobodného rádia v odkazu <https://svobodne-radio.com/2020-07-02-studio-beta-josef-skala-a-jiri-sifrin-katyn/> (též varianta se svobodne-radio.cz) a na kanále „Spolek Svobodné rádio“ umístěného na platformě YouTube <https://youtu.be/DhBv15bsQ0> pod názvem 2020-07-02 – Studio Beta – Josef Skála a Jiří Šifrín – Katyň.

V průběhu rozhovoru jsem se vyjadřoval k sérii masových vražd převážně polských válečných zajatců a části civilních zajatců z řad inteligence v počtu více než 15 tisíc osob, které jsou souhrnně známy jako katyňský masakr, přičemž v průběhu rozhovoru jsme měli ve vzájemně shodě a podpoře s dalšími odsouzenými opakovaně veřejně odmítat, relativizovat a zlehčovat výlučnou odpovědnost komunistického Sovětského svazu za tento zločin, kdy jsme měli rozporovat jeho samotnou podstatu, rozsah a průběh včetně označení skutečného pachatele, způsob jeho spáchání, určení a počet obětí, a to uváděním nepravdivých, neúplných a zkreslených skutečností mj. předkládáním účelových odkazů na údajné závěry a důkazy, které vytvořil a již použil Sovětský svaz a jiné subjekty a osoby v jeho zájmu k zatajování skutečné viny, povahy a rozsahu události před přiznáním odpovědnosti na nejvyšší politické úrovni Sovětským svazem a nástupnickou Ruskou federací, ke které došlo v letech 1990, 1992 a 2010. V rámci rozhovoru jsme relativizovali, že by k vraždám mělo dojít příslušníky sovětské tajné služby NKVD v první polovině roku 1940 na příkaz komunistického vedení, což má být notoricky známou a jasně prokázanou historickou skutečností.

Já, jako moderátor, jsem měl uvádět, že vše je trošičku jinak, než se nám snaží v současné době namluvit, že v poslední době se ohýbá a otáčí historie a je třeba přiblížit, co se v Katyni stalo, jak to vypadá, že celý případ byl zkonstruován nacisty za podpory polské protiruské vlády, dokumenty o vině předané Sovětským svazem měly být vyrobeny dodatečně s datovými a fotografickými nesrovnalostmi, že šlo o uměle vytvořené falzum, místa vraždění jsem měl označit za nesmyslná, odhalení masakru a pozdější přiznání viny prohlásit za podvod, na kterém se podíleli Chruščov, Gorbačov a Jelcin jako pozdější představitelé Sovětského svazu a Ruska, hovořit jsem měl o údajných manipulacích s důkazy, dotazoval se ostatních, zda tzv. katyňský masakr byl nebo nebyl a zda byli vinni Sověti či Němci, kdy následně v přítakání odpovědi jednoho z obž. jsem měl uvést, že ani já sám si nedovedu představit, že by byla viníkem sovětská strana.

*Důkaz: - rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 3. 3. 2023,
sp. zn. 24 T 107/2022*

II.

řízení před soudem II. stupně, řízení o dovolání

Proti tomuto rozsudku jsem v zákonné lhůtě podal odvolání, o kterém dne 7. 6. 2023 rozhodl Městský soud v Praze (rozsudek je chybně datován dnem 7. 7. 2023), pod sp. zn. 44 To 150/2023, a to tak, že mě při nezměněném výroku o vině odsoudil dle § 405 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 8 měsíců. Podle § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 tr. zákoníku mi byl výkon trestu odložen na zkušební dobu 18 měsíců.

Důkaz: - rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 7. 2023, sp. zn. 44 To 150/2023

Proti shora označeným rozhodnutím odvolacího a prvoinstančního soudu jsem následně podal dne 24. 8. 2023 k Nejvyššímu soudu dovolání, o kterém rozhodl Nejvyšší soud dne 24. 1. 2024 usnesením č. j. 8 Tdo 985/2023-844, doručeným mému obhájci dne 11. 4. 2024, tak, že mé odvolání dle 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl s tím, že se Nejvyšší soud ztotožnil s rozhodnutím soudů předchozích instancí.

Důkaz: - usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2024, sp. zn. 8 Tdo 985/2023

III.

přípustnost ústavní stížnosti, zachování lhůty

Využil jsem všech opravných prostředků, které mi v této věci umožňuje zákon. S ohledem na skutečnost, že nesouhlasím se shora označeným usnesením Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2024, č. j.: 8 Tdo 985/2023-844, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 7. 6. 2023, sp. zn. 44 To 150/2023 a rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7

ze dne 3. 3. 2023, sp. zn. 24 T 107/2022, a zároveň mám zároveň za to, že jeho vydáním bylo zasaženo do mých práv, podávám tímto k Ústavnímu soudu ČR prostřednictvím svého obhájce tuto ústavní stížnost, kterou odůvodňuji následovně.

Pokud jde o lhůtu k podání této ústavní stížnosti a její zachování, pak konstatuji, že nejdříve bylo rozhodnutí o dovolání (tedy usnesení Nejvyššího soudu č. j. 8 Tdo 985/2023-844 ze dne 24. 1. 2024) doručeno mému obhájci, a to dne 11. 4. 2024, teprve následně bylo toto rozhodnutí doručeno i do mých rukou.

IV. předpokládaná porušení práva

Pro dokreslení kontextu celé věci si dovoluji krátce zprvu uvést, že jsem místopředsedou a jednatelem Spolku Svobodné rádio z. s., stejně jako moderátorem rádia Svobodné rádio – Studio Beta. Na této platformě vykonávám svou mediální činnost prostřednictvím veřejné internetové sítě. Pořad Studio Beta je založen na principech polemiky, diskuze a akademické debaty. Naší hlavní snahou je poskytovat prostor pro různé – i ty menšinové – názory a umožnit konstruktivní výměnu myšlenek mezi účastníky i posluchači. Tento formát pořadu v žádném případě neslouží k propagaci nebo podněcování jakékoli trestné činnosti. Všechna tvrzení, že by naše platforma či její činnost měly směřovat k páchání protiprávních aktivit, považuji za neopodstatněná a nepravdivá. Naše cíle jsou čistě akademické a diskuze jsou vedeny v duchu respektu a snahy o hlubší porozumění různým společenským otázkám.

V demokratické společnosti je právo na informace zajištěno článkem 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, který stanoví, že: „*Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny*“. Toto právo zahrnuje i možnost prezentovat informace o naší minulosti, včetně kritických pohledů na ni anebo její různé interpretace. Každý jednotlivec má právo z těchto informací vybrat ty, které odpovídají jeho světonázoru a jsou pro něj přijatelné a vést nad nimi polemiku. Právo na svobodu projevu je rovněž zakotveno jako lidské právo v článku 19 Všeobecné deklarace lidských práv a v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech, a to tím, že: „*Každý má právo na svobodu projevu; toto právo zahrnuje svobodu vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky všeho druhu, bez ohledu na hranice, ať ústně, písemně nebo tiskem, prostřednictvím umění nebo jakýmkoli jinými prostředky podle vlastní volby.*“ Obsah tohoto práva zahrnuje právo vyhledávat informace a myšlenky, přijímat je a šířit je.

Plně si uvědomuji a respektuji existenci legálních omezení svobody projevu, ale důrazně odmítám, že bych svým jednáním tyto limity překročil. V souladu s rozhodnutím Evropského soudu pro lidská práva v případě Perincek proti Švýcarsku (viz rozsudek ze dne 17. prosince 2013 ve věci č. 27510/08, kterým ESLP došel k závěru, že uložení peněžitého trestu za veřejné popírání arménské genocidy nebylo s ohledem na okolnosti

případu nezbytné v demokratické společnosti, a tudíž jím došlo k porušení práva stěžovatele na svobodu projevu chráněné článkem 10 Úmluvy) poukazují důrazně na to, že je vždy nutné posuzovat kontext jednotlivých výroků a zvažovat, zda tyto výroky skutečně podněcují k násilí či nenávisti anebo mají toliko poskytnout prostor k polemické diskuzi. Ve své mediální činnosti, při působení ve Spolku Svobodné rádio, poskytujeme platformu pro akademické diskuze. Opakovaně zdůrazňuji, že cílem diskuzí na mnou provozované mediální platformě není snižování utrpení jakéhokoliv národa či relativizace prokázaných válečných zločinů. Tato platforma v žádném případě neslouží k páchání trestné činnosti. Nesouhlasím se závěry soudů obou stupňů, že mé jednání nelze podřadit pod realizaci práva na svobodný projev.

Soudy nejenže zasáhly do mého ústavního práva na svobodu projevu, ale nadto výše uvedeným jednáním zásadně zasáhly též do mého práva na spravedlivý proces, které je garantováno každému občanovi v hlavě páté Listiny základních práv a svobod čl. 36 odst. 1, který stanoví, že *„každý se může domáhat stanovených postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu“*. Tento článek je klíčový pro zajištění základní právní ochrany a spravedlnosti, neboť zajišťuje právo jednotlivce na přístup k soudní ochraně bez jakékoli předpojatosti nebo vlivu. Porušením tohoto práva mi byla znemožněno domáhat se svých práv prostřednictvím řádného soudního řízení, které by mělo být vedeno nezávisle a nestranně. Právo na spravedlivý proces zahrnuje nejen samotný přístup k soudnímu řízení, ale také právo na spravedlivé zacházení během celého procesu. To zahrnuje např. právo na obhajobu a právo na řádně odůvodněné rozhodnutí, kdy porušení těchto zásad může mít závažné důsledky.

Vzhledem k tomu, že soud prvostupňový, soud odvolací i soud dovolací nejednaly v souladu s těmito základními principy nebo se s nimi ztotožnily, došlo k vážnému narušení mého práva na spravedlivý proces, což má negativní dopad nejen na mne osobně, ale také ohrožuje důvěryhodnost soudního systému, neboť tato skutečnost naznačuje, že problém není izolovaný, ale že se jedná o systémové selhání.

Toto narušení mého ústavního práva na spravedlivý proces spatřuji v tom, že soud prvního stupně ve svém rozsudku uvádí, že *„prováděl dokazování předložením a čtením vyjádření odborníků z historických oborů a institucí ke stavbě a obsahu pořadu.“* Za tímto účelem se obrátil mimo jiné na doc. PhDr. Jiřího Vykoukala, CSc., historika se specializací na středovýchodní Evropu, který působí na FSV UK. Jak je uvedeno v bodě 2 na konci strany 5 a dále na straně 6 prvostupňového rozsudku, doc. Vykoukal konstatoval, že je *„zřejmý záměr „diskuze“ popřít sovětskou odpovědnost za katyňské vraždy“*. Ačkoliv jsem se spolu s dalšími spoluobžalovanými snažil o vyslechnutí doc. Vykoukala, tato žádost byla zamítnuta a neměl jsem tak možnost s doc. Vykoukalem vést polemiku nad skutečnostmi, o které svůj názor opírá.

Podobně byla zamítnuta žádost o vyslechnutí doc. PhDr. Jiřího Friedla, Ph.D., DSc., historika působícího v AV ČR, který se specializuje na dějiny Polska, československo-polské

a česko-polské vztahy ve 20. století. Ve svém expertním stanovisku ze dne 7. dubna 2021 doc. Friedl uvedl, že u mě a dalších spoluobžalovaných shledává „*deficit elementárních znalostí problematiky a širších historických souvislostí.*“. Toto stanovisko bylo také jenom čteno jako listinný důkaz.

Opakované zamítnutí mých návrhů na výslech expertů ze strany prvostupňového soudu, který se ve svém rozhodnutí z velké části opírá právě o jejich stanoviska, považuji za závažné porušení zásady rovnosti stran a práva na obhajobu. Soudní proces, zejména trestní řízení, musí být vždy založen na nejvyšší možné míře férovosti a rovnosti všech účastníků. Tato rovnost zahrnuje i mé právo na obhajobu a předkládání důkazů, včetně možnosti konfrontovat stanoviska a závěry znalců s mými vlastními argumenty a důkazy.

Jedině za podmínek, kdy mi a ostatním spoluobžalovaným bude poskytnuta možnost aktivně se bránit, může dojít k objasnění případných nejasností a pochybností, které mohou mít klíčový význam pro úvahy soudu o naší vině a následném rozhodnutí o trestu. Pokud soud opakovaně odmítá mé návrhy na výslechy expertů, dochází tím k porušení několika dalších základních principů trestního řízení, například nezávislosti soudu při posuzování důkazů a zásady volného hodnocení důkazů. Tuto zásadu soudy v napadených rozhodnutích opakovaně zdůrazňovaly jako neprůstřelný argument pro zamítnutí důkazů navrhovaných obhajobou. Tento argument se však v kontextu výše uvedeného jeví minimálně jako ironický, ne-li přímo absurdní.

Absence možnosti vyslechnout experty, na jejichž stanoviska se soud při svém rozhodování opírá, podkopává důvěru v soudní proces jako celek. Rovnost stran a právo na obhajobu nejsou jen formálními požadavky, ale základními principy spravedlivého procesu, které mají zaručit, že rozhodnutí soudu bude založeno na kompletní a nezkreslené analýze všech dostupných důkazů. Bez možnosti aktivní obhajoby nelze zaručit, že všechny relevantní informace byly zohledněny, což může vést k nesprávným a nespravedlivým závěrům o vině a trestu.

Je nutné zdůraznit, že opakované zamítání návrhů na výslechy odborníků, i když by tyto konfrontace byly přínosné a žádoucí, mohlo vážně narušit mé ústavní právo na spravedlivý proces. Soud, který respektuje zásadu spravedlivého procesu, by měl vždy zvážit předkládané důkazy a umožnit jejich provedení, aby se zajistilo, že rozhodnutí bude založeno na úplném a objektivním přezkoumání všech relevantních skutečností.

Znepokojující je také argumentace prvostupňového soudu, která je uvedena v bodě 2 na straně 7 rozhodnutí, zhruba uprostřed stránky. Soud tvrdí: „*Projednání obžaloby by poskytlo pachateli bez sebereflexe pouze další prostor k pokračování v páčání trestné činnosti, a to navíc veřejně za případné mediální pozornosti, za přítomnosti a nuceného zapojení stran a soudu do nemístných (potenciálně trestných) diskusí nebo polemik.*“ Tento

argument považuji za problematický, protože pokud soud chtěl zabránit tomu, aby má obhajoba zazněla v mediálním prostoru nebo před veřejností přítomnou v jednací síni, mohl využít ustanovení § 200 odst. 1 trestního řádu. Podle tohoto ustanovení mohl soud vyloučit veřejnost z části hlavního líčení, případně vyloučit zástupce médií nebo omezit jejich činnost. Soud tedy měl k dispozici dostatek zákonných nástrojů, aby zajistil nerušené projednání věci, aniž by bylo nutné omezit mé právo na obhajobu.

Je velmi zářející, že se s těmito závěry o absenci nutnosti provedení důkazů navrhovaných obhajobou ztotožnil i Městský soud v Praze jako soud odvolací a následně i Nejvyšší soud jako soud dovolací.

Základní principy trestního řízení, jako je právo na spravedlivý proces a zásada rovnosti stran, byly v tomto případě podle mého názoru porušeny. Tím, že nebyly umožněny výsledky expertů navrhovaných obhajobou, byla zásadně omezena možnost prezentovat kompletní a vyvážené důkazy, což mohlo vést k nesprávnému a nespravedlivému rozhodnutí soudu. Tento přístup nejenže podkopává důvěru ve spravedlnost soudního procesu, ale také narušuje základní práva obviněného na plnou a efektivní obhajobu.

Soudy dále porušily postup při právní kvalifikaci trestného činu tím, že mé jednání nespĺňovalo povinné prvky skutkové podstaty trestného činu § 405 tr. zákoníku, kdy chyběly minimálně dva povinných znaků skutkové, a to objektivní stránka a subjektivní stránka. Tímto způsobem soudy nezajistily správnou aplikaci práva a nedostatečně provedly analýzu faktů v kontextu trestního zákoníku. Bez správné právní kvalifikace nedochází k spravedlivému posuzování mého jednání a může dojít k nespravedlivému postihu. Je důležité, aby soudy vždy pečlivě a nestranně aplikovaly právní normy, zvláště při posuzování trestní odpovědnosti.

Pokud se blíže podíváme na objektivní stránku skutkové podstaty trestného činu podle ust. § 405 trestního zákoníku, tak zákon výslovně vymezuje následující jednání jako popírání, zpochybňování, schvalování anebo ospravedlňování nacistických, komunistických zločinů anebo jiných zločinů proti lidskosti, míru nebo válečných zločinů. Podle komentáře (*Trestní zákoník, 3. vyd., 2023, s. 4791 – 4798: P. Šámal, J. Herczeg, T. Gřivna, M. Dvořák*) se popíráním rozumí situace, kdy pachatel tvrdí, že k určitým historickým událostem, o jejichž realitě není žádný pochyb, a které naplňují znaky genocidia nebo zločinů proti lidskosti, proti míru nebo válečných podle mezinárodního práva a které byly jako takové uznané, vůbec nedošlo. Zpochybňováním se rozumí situace, kdy za stejných podmínek pachatel relativizuje jejich závažnost, zlehčuje je, či tvrdí, že k těmto událostem sice došlo, ale ne za takových podmínek a v takovém rozsahu pod. Pouhé zpochybňování, popř. popírání nepodstatných jednotlivostí nebo podružných vedlejších věcí by nemělo být trestné, protože účelem zákona je postih hrubého popírání či zpochybňování historicky uznaného rozsahu těchto zločinů. Schvalováním se rozumí situace, kdy pachatel veřejně vyjadřuje souhlas s těmito zločiny a dává tak najevo svůj souhlas se spáchaným činem, a tím se staví na stranu pachatele.

Snahou o ospravedlnění budou poukazy na historickou situaci, poukazy na to, že např. spojenci páchali tytéž zločiny, popř. ještě horší.

Jak vyplývá z obsahu záznamu celého diskuzního pořadu, ničeho z výše uvedeného jsem se nedopustil. Jak jsem uvedl výše, cílem diskuzního pořadu, který je vysílán na mé mediální platformě, je umožnit akademickou debatu v rámci možností, které mi přiznává nejen zákon a ústavní předpisy, ale i mezinárodní dohody, a umožnit případnému publiku přístup k různým perspektivám na diskutované téma. V průběhu pořadu jsme dostávali dotazy, které uvozovali různé myšlenky a názory, ať už byly souhlasné či nikoliv. Zajištění tohoto prostoru pro otevřenou debatu a diskuzi je v souladu s právem na svobodu projevu, a pluralitu názorů, jak je zakotveno nejen v národním právu, ale i v mezinárodních dohodách přesně tak, jak je uvedeno a citováno výše.

Je důležité zdůraznit, že veřejně přístupný diskuzní pořad není mým osobním projevem, ale platformou pro různorodé myšlenky a pohledy, které mohou být prezentovány akademicky a respektovaně. Moje role spočívá v moderování a umožňování této debaty, přičemž je vždy na divácích, zda se rozhodnou zapojit a sdělit svůj pohled na diskutované téma.

Z výše uvedeného tak lze jednoznačně učinit závěr o tom, že mým jednáním nedošlo k naplnění objektivní stránky, jakožto obligatorního znaku skutkové podstaty trestného činu.

Subjektivní stránka trestného činu uvedeném v ust. § 405 tr. zákoníku stanovuje, že jde o trestný čin úmyslný, přičemž postačuje úmysl eventuální. Ve výše uvedeném komentáři k uvedenému ustanovení se uvádí následující: *„Vzhledem k tomu, že popírat lze pouze skutečnosti, u kterých byla prokázána historická správnost, u úmyslného popírání by se muselo jednat o výroky, o jejichž nepravdivosti pachatel ví, přičemž je s jejich možnou nepravdivostí alespoň srozuměn, bez ohledu na to, že pro jiného je tato otázka naprosto zřejmá. Pouhé popírání z nevědomosti či neznalosti pro naplnění skutkové podstaty nestačí.“* Jak z uvedeného vyplývá, subjektivní stránka trestného činu není pouhým jednorázovým jednáním, ale spíše komplexním psychologickým procesem, který zahrnuje vnitřní přesvědčení a morální hodnoty pachatele. Jedním z klíčových prvků této subjektivity je jistota, která spočívá v pevném přesvědčení, že jednání které provádí, je v souladu s morálními normami a zákony a že se skutečně dopouští trestného činu. Tato jistota není založena na pouze momentálním výkladu události, ale spíše na pevném a stabilním přesvědčení.

Význam subjektivní stránky tohoto trestného činu se stává ještě důležitější, zvláště když měl soud posoudit, co se mi tímto trestným činem vytýkáno, a zda je vůbec možné, aby já, jako osoba, která není odborníkem v daném oboru, mohla mít takovou jistotu ohledně toho, co bylo řečeno v rámci debaty z mé strany jako moderátora, když se ani

odborní historikové často neshodnout s úplnou jistotou na průběhu předmětné historické události a své názory časem doplňují a mění. V případě katyňského masakru se nám ukazuje, jak může být interpretace historických událostí složitá a jak se proměňuje v průběhu času. Během posledních let došlo k opakovaným změnám ve výkladu toho, kdo byl skutečným pachatelem této tragické události. Předchozí verze obviňovaly Sovětský svaz, následně nacistické Německo a nakonec opět Sovětský svaz, což jen zdůrazňuje složitost a mnohvrstevnatost této historické události. Tyto proměny interpretace historie nám klade před oči náročný úkol dosáhnout objektivní jistoty v posuzování takových událostí a jestliže se perspektiva na minulost mění, jak můžeme dosáhnout té správné úrovně jistoty, která je nezbytná pro soudní proces?

Je důležité, aby soud pečlivě zvážil kontext a okolnosti tohoto případu. Jako pouhý moderátor jsem nemohl mít takovou míru jistoty, kterou by mohl mít odborník, a to je třeba vzít v úvahu. Debaty o historických událostech jsou často plné nuancí a změn ve výkladu, které přicházejí s novými informacemi a perspektivami. Ani samotní historikové nejsou vždy jednotní ve svých názorech a často mění své pohledy na základě nových zjištění. Tato dynamika by měla být zohledněna při posuzování mé role a celkově odpovědnosti v této situaci.

Již v usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 20. 4. 2022, č.j. NCOZ-2229-55/TČ-2021-413300-T, bylo správně uvedeno, že jsem událost – katyňský masakr, nepopíral. Oproti zákonné dikci ust. § 405 tr. zákoníku však orgány činné v trestním řízení nepřipustně rozšířily skutkovou podstatu trestného činu tam uvedeného. Zároveň své závěry o protiprávnosti mého jednání opírají mj. o „o *legální omezení svobody projevu ve smyslu čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a čl. 2 a čl. 17 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.*“ Svou argumentaci dále podporují argumentem, že „*svobodu projevu a právo šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých.*“ S tímto argumentem bych mohl plně souhlasit, avšak pouze za předpokladu, že by se nejednalo o svévolné rozšiřování trestní odpovědnosti prostřednictvím orgánů činných v trestním řízení. Omezení ústavně garantovaných práv za účelem ochrany práv a svobod druhých je pouze na zákonodárci. Kromě toho, veškerá přípustná omezení práv a svobod musejí být vykládána přísně restriktivně.

Svoboda projevu je úzce spjata se svobodou myšlení a svědomí, stejně jako se svobodou vědeckého bádání. Při posuzování důvodů pro omezení svobody projevu je třeba vždy brát v úvahu nejen obsah a formu projevu, ale i kontext místa a času, ve kterém byl projev učiněn. Tento princip je podpořen i rozhodovací praxí Ústavního soudu České republiky (např. rozhodnutí IV. ÚS 2011/10, bod 29).

Ústavní soud ve výše citovaném rozhodnutí uvádí, že „*omezení či dokonce trestní postih projevů budou nezbytné v demokratické společnosti tehdy, pokud budou tyto projevy*

obsahovat výzvy k násilí či popírání, zpochybňování, schvalování nebo ospravedlňování zločinů proti lidskosti spáchaných v minulosti (srov. např. Osvětimskou lež), jakož i k podpoře a propagaci hnutí směřujících k potlačení základních lidských práv a svobod, a to zvláště ve vztahu k některým minoritám.“ Tato omezení jsou nezbytná k ochraně demokratických hodnot a k zajištění toho, že svoboda projevu nebude zneužita k šíření nenávisti, násilí nebo diskriminace. Svoboda projevu je tedy právo, které má své hranice tam, kde začíná ohrožovat základní principy demokratické společnosti a lidské důstojnosti.

V naší činnosti na platformě Svobodné rádio se snažíme dodržovat tyto principy a dbát na to, aby diskuze a debaty, které vedeme, byly vedeny v duchu respektu k lidským právům a demokratickým hodnotám. Naším cílem je poskytnout prostor pro různé názory a umožnit konstruktivní výměnu myšlenek, aniž by bylo podporováno nebo ospravedlňováno jakékoli jednání, které by mohlo vést k potlačení práv a svobod jiných osob.

VI. shrnutí

Ústavnímu soudu tak touto cestou prostřednictvím svého obhájce tímto předkládám svoji ústavní stížnost proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2024, sp. zn. 8 Tdo 985/2023, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 7. 7. 2023, sp. zn. 44 To 150/2023, a rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 3. 3. 2023, sp. zn. 24 T 107/2022, neboť mám za to, že vydáním odsuzujícího rozsudku, zamítnutím mého odvolání a odmítnutím dovolání bylo významně porušeno mé právo na spravedlivý soudní proces, jakož i právo na informace a svobodu projevu.

VII. petit

Z výše uvedených důvodů prostřednictvím svého obhájce navrhuji, aby Ústavní soud přijal tento

N Á L E Z

jímž zruší usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2024, sp. zn. 8 Tdo 985/2023, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 7. 7. 2023 (7. 6. 2023), sp. zn. 44 to 150/2023, a rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 3. 3. 2023, sp. zn. 24 T 107/2022, kterými jsem byl uznán vinným pod bodem I. z přečinu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku, a jímž přikáže, aby soud věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Vladimír Kapal, v.r.